

Harita ve Pusula Kullanarak Yapılan Spor Dalı: Oryantiring

Size tanıtacağımız sporun adı oryantiring. Özel olarak hazırlanmış bir haritadan yararlanılarak başlangıçtan bitişe ulaşmak amacıyla ilerlenen eğlenceli bir spor. Yalnızca bitişe ulaşmak yeterli değil, haritada belirlenmiş hedeflere de sırasıyla gidilmesi gerekiyor.

Hem vücudunuzu
hem de belleğinizi
çalıştıracığınız macera
dolu bir dünyaya
hoş geldiniz!

Oryantiring yarışmaları, önceden belirlenmiş bir alanın haritasıyla zamana karşı yarışarak ya da puan toplanarak yapılır. Herkes kendi beceri düzeyine uygun bir haritayla katılabilir. Ayrıca bu yarışmalarda herhangi bir yaş sınırı da bulunmaz. İsteyen büyükanne ve büyükbabasıyla; isteyen arkadaşlarıyla, ailesiyle ya da tek başına katılabilir.

“Oryantiring nerelerde yapılır?” diye merak ediyorsanız güneşli havada bir parkta, yağmurlu bir günde ormanlık alanda, bir spor salonunda ya da karlı havada kent merkezinde olabilir. Gece ya da gündüz, bisikletle, kayakla, koşarak ya da yürüyerek yapılan oryantiring yarışmaları vardır.

Hedef hangi yönde?

Hangi yöne gitmeliyiz?

Doğru yerde miyiz?

Neredeyiz?

Şurada gördüğüm ağacın yanındaki kaya, haritadaki kaya mı?

İşte hedef, koşup kartımızı zımbalayalım!

Yarışmacılar, alanın haritasını önceden göremezler. Harita, yarışma başlangıcından kısa süre önce onlara verilir. Bunun nedeni yarışmacıların önceden alanı inceleyip plan yapmalarını önlemek. Haritasını alıp yarışmaya başlayanlar ilk olarak ellerindeki haritayı inceler. Haritada hedeflerin yerleri işaretlidir ancak çizilmiş bir rota bulunmaz. Bir hedeften diğerine nasıl bir yol izleyerek gideceklerini yarışmacılar kendileri belirler. Ayrıca tüm yarışmacılar da aynı anda başlamaz. Birbirlerini takip etmelerini önlemek için birkaç dakikalık aralıklarla başlarlar.

Gelin, şimdi de oryantiring için özel hazırlanan haritaları tanıyalım. Ne kadar da rengârenk görünüyor, değil mi? Yarışma için belirlenen alanın haritası, bu konuda uzmanlaşmış kişiler tarafından çizilir. İlk bakışta karmakarışık, pek çok simgenin ve rengin olduğu bu haritayı çözmek zor gibi görünebilir. Ancak simge ve renklerin anlamlarını öğrenmek, sonra da haritayı okuyarak ilerleyebilmek en önemli adımdır. Haritada görülen her şey yarışma alanıyla ilgili bilgi verir.

Haritada, yarışma alanına kuş bakışı bakınca görülenler, belli bir ölçekte küçültülmüş durumdadır. Bu haritanın ölçeği 1:10.000. Yani harita, alanın 10.000'de biri büyüklüğünde. Bu da haritada 1 santimetrik yolun 10.000 santimetre yani 100 metrelik yol olduğu anlamına gelir.

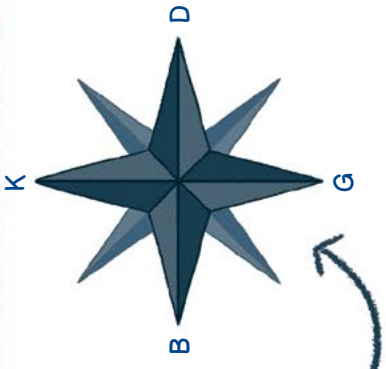
Ölçek: 1:10.000
Eş yükselti eğrileri: 5 metre

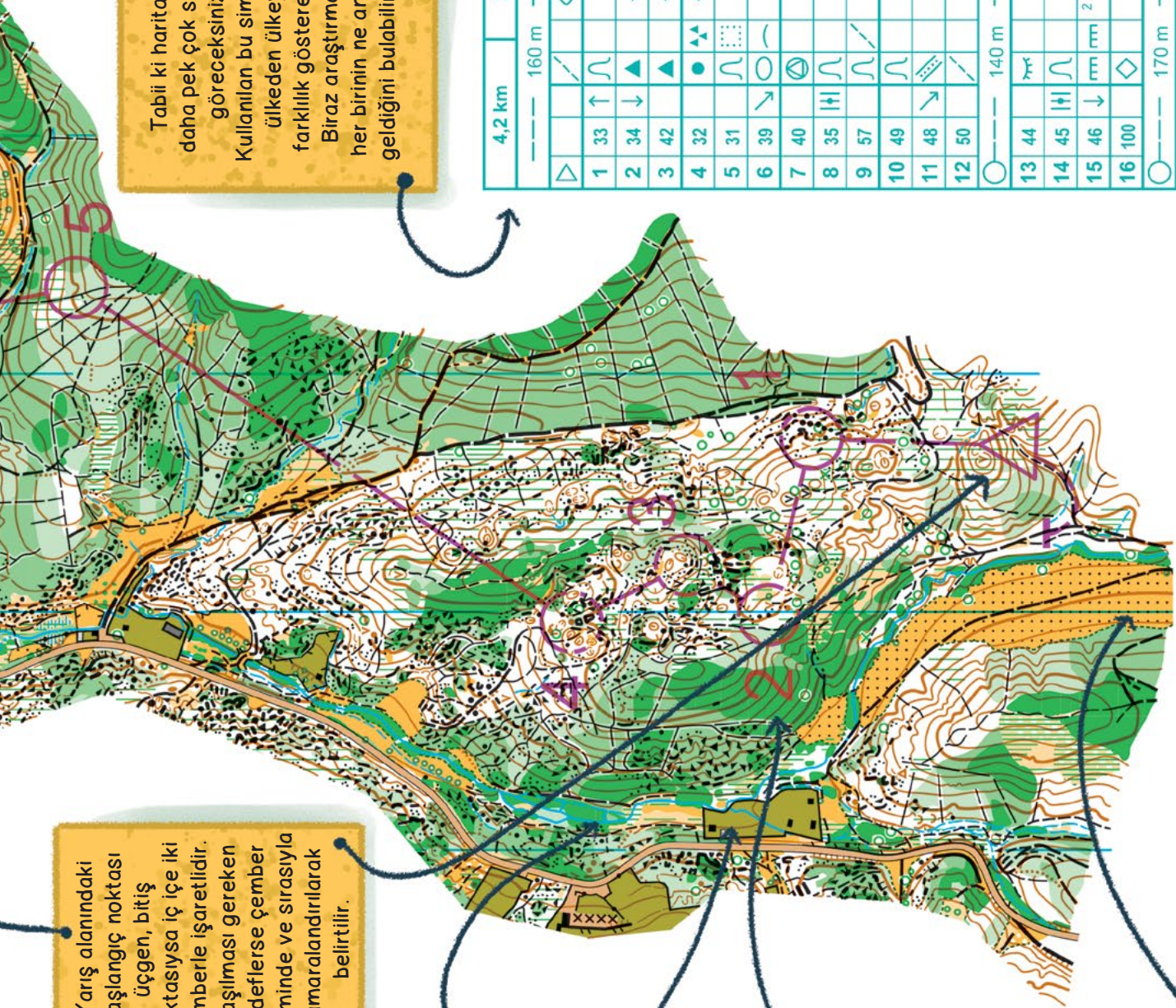
Haritada pek çok iç içe geçmiş eğri çizgi görüyorsunuz. Bunlar eş yükselti eğrileridir ve bu eğriler birbirlerini kesmez. Eğrilerin sıkışık görüldüğü yerlerde yükseltinin eğimi fazla, aralıklar daha seyrekse orada eğim az demektir. Bir eğri boyunca yükselti değişmez ve eğriler arasındaki yükselti farkı aynıdır.

Siyah renk; ev, yol ya da elektrik direği gibi insan yapısı olan yerleri, kayalar ya da taşlık bölgeleri işaret eder.

Beyaz renkteki yerler, kolay ilerlenebilen ormanlık alanlardır.

Yönleri gösteren rüzgâr gülü; bulunulan yeri ve gidilecek yönü haritaya göre belirlemeye yardımcı olur.

Tabii ki haritada daha pek çok simge göreceksiniz. Kullanılan bu simgeler ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Biraz araştırmayla her birinin ne anlama geldiğini bulabilirsiniz.

4,2 km	235 m
160 m	235 m
140 m	170 m
13 44	13 44
14 45	14 45
15 46	15 46
16 100	16 100

Yarış alanındaki başlangıç noktası üçgen, bitiş noktasıysa iç içe iki çemberle işaretlidir. Ulaşılması gereken hedeflere çember biçiminde ve sırasıyla numaralandırılarak belirtilir.

Mavi renkte görülen her çizgi, simge ya da bölge; orada bir nehir, göl ya da bataklık gibi sulak bir alan olduğunu gösterir.

Hâkî yeşil olarak görülen yerler özel alanlardır ve girilmesi yasaktır.

Yeşil renk, bitki örtüsünü gösterir ancak rengin tonları koyulaştıkça oradaki bitki örtüsünün sık ve geçilmesi zor olduğu anlaşılır.

Sarı renkteki yerler güneş ışınlarına doğrudan maruz kalabileceğini, ağaçlık ya da gölgelik bir alanın olmadığını belirtir.

Oryantiringde, haritada ulaşılması gereken hedefler olduğunu söylemiştik. Bu hedefler yarış öncesinde hakemler tarafından yarış alanına yerleştirilir.

Hedefler turuncu-beyaz renkte olur. İpin üzerinde asılı olan da hedefteki zimbadır.

Peki bir hedefe ulaştınca ne yapılır? Her hedefte farklı biçimde işaret koyan zimbalar bulunur. Hedefe ulaştınca bu zimbayla haritada ya da bir kontrol kartında iz oluşturulur ki oraya gidildiği anlaşılsın. Bunlar yarış bitince hakemlere gösterilerek tüm hedeflere gidildiği kanıtlanır. Hedeflerde zimba yerine okutulabilen elektronik kartlar da kullanılabilir.

Oryantiringde, alanda yön bulmak için bir yardımcınız da pusula. Özellikle de altı saydam olanlar başparmağa takılıp aynı ele harita da alındığında ikisine birden bakmaya yardım eder.

Oryantiringde sahip olunması gereken en önemli beceriler: harita okuma, pusula kullanma ve iyi bir kondisyon. Çünkü hem yürüyüp ya da koşup hem de haritayı takip etmek gerekir. Haritada bulunduğunuz yeri azıcık bile olsa kaçırmak, kaybolmanıza ve hedefe geç ulaşmanıza neden olabilir. Güzel bir hafta sonu etkinliği ya da spor olarak oryantiring yapmak; hem eğlenmek, kaynaşmak, iş bölümünü öğrenmek hem de yepyeni maceralar yaşamak isteyenlere uygun bir spordur.

Gülnur Geçmiş
Çizim: Nurdan Uykal